

Document de ședință

B9-0325/2023

5.7.2023

PROPUNERE DE REZOLUȚIE

depusă pe baza declarației Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate

în conformitate cu articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul de procedură

referitoare la situația din Liban
(2023/2742(RSP))

**Mounir Satouri, Tineke Strik, Nicolae Ștefănuță, Erik Marquardt,
Francisco Guerreiro, Margrete Auken, Hannah Neumann, Ignazio
Corrao, Jakop G. Dalunde**
în numele Grupului Verts/ALE

**Rezoluția Parlamentului European referitoare la situația din Liban
(2023/2742(RSP))**

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale precedente referitoare la Liban,
 - având în vedere Acordul euro-mediteraneean de instituire a unei asocieri între Comunitatea Europeană și statele sale membre, pe de o parte, și Republica Libaneză, pe de altă parte¹,
 - având în vedere raportul final al misiunii Uniunii Europene de observare a alegerilor din Liban din 2022,
 - având în vedere declarația Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (ÎR/VP) Josep Borrell din 1 noiembrie 2022 privind situația politică din Liban,
 - având în vedere decizia Consiliului European din 26 iulie 2022 de a prelungi cu un an cadrul UE pentru sancțiuni specifice,
 - având în vedere articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât Libanul se confruntă cu o criză economică, financiară, socială și politică devastatoare, cu costuri umane majore pentru populația sa; întrucât PIB-ul s-a contractat cu aproape 40 % din 2018, anulând ani de creștere economică; întrucât lira libaneză a pierdut până la 98 % din valoarea sa de la sfârșitul anului 2019; întrucât majoritatea populației libaneze trăiește în prezent în sărăcie, iar autoritățile nu reușesc să asigure dreptul tuturor la un nivel de trai adecvat, inclusiv dreptul la hrană;
- B. întrucât Libanul are o societate civilă dinamică, numeroși activiști, lideri ai comunității, cadre universitare, artiști și grupuri de tineri mobilizându-se pentru schimbare și reforme în toată țara;
- C. întrucât mandatul președintelui Aoun a expirat la 31 octombrie 2022; întrucât, în iunie 2023, Najib Mikati a fost numit din nou prim-ministru al unui guvern interimar până la formarea unui nou guvern; întrucât, după 12 runde de voturi parlamentare neconcludente, președinția Libanului rămâne vacantă, ceea ce împiedică formarea unui nou guvern și accentuează impasul politic; întrucât alianța Hezbollah din parlamentul libanez a blocat în repetate rânduri încheierea votului parlamentar, părăsind parlamentul după primul tur de scrutin și încălcând cvorumul pentru o a doua rundă;
- D. întrucât alegerile municipale care trebuiau să aibă loc înainte de 31 mai 2023 au fost amânate pentru al doilea an consecutiv;
- E. întrucât Riad Salameh, guvernatorul băncii centrale a Libanului, a făcut obiectul unei

¹ JO L 143, 30.5.2006, p. 2.

serii de anchete judiciare în țara sa și în străinătate, inclusiv în șase țări europene, pe baza unor acuzații care includ fraudă, spălarea de bani și îmbogățirea ilicită; întrucât, în mai 2023, Franța și Germania au emis mandate internaționale de arestare pe numele lui Riad Salameh, guvernatorul băncii centrale a Libanului; întrucât o delegație judiciară formată din reprezentanți ai Franței, Germaniei și Luxemburgului a deschis o anchetă privind activitățile băncii centrale a Libanului și ale guvernatorului său în ianuarie 2023; întrucât, la 28 martie 2022, Eurojust a confirmat că autoritățile din Franța, Germania și Luxemburg au confiscat proprietăți și au înghețat active ale dlui Salameh în valoare de 120 de milioane EUR; întrucât dl Salameh neagă faptele ilegale și refuză să demisioneze; întrucât mandatul dlui Salameh se încheie în iulie 2023;

- F. întrucât, la aproape trei ani de la explozia din portul orașului Beirut din august 2020, nu s-au înregistrat arestări majore ale persoanelor responsabile, nici nu a avut loc un dialog cu familiile victimelor, nu le-au fost adresate scuze, iar acestea nu au beneficiat de despăgubiri, în timp ce anchetele locale efectuate succesiv de doi anchetatori principali sau fost perturbate activ de actorii politici și de sistemul judiciar libanez; întrucât judecătorul de instrucție Tarek Bitar a convocat numeroși înalți funcționari, inclusiv generali din cadrul serviciilor de securitate, judecători și foști miniștri, dintre care mulți au refuzat în mod flagrant să coopereze; întrucât, la 25 ianuarie 2023, procurorul general al Libanului a dispus eliberarea tuturor suspectilor reținuți în legătură cu explozia distrugătoare, eludând ancheta;
- G. întrucât explozia devastatoare care a avut loc în portul orașului Beirut în august 2020 a dus la moartea a 200 de persoane și la rănirea altor 6 000, aproximativ 300 000 de persoane rămânând fără adăpost; întrucât explozia din 2020 a fost cauzată de o combinație de corupție și neglijență, care a dus la depozitarea ilegală a 2 750 de tone de nitrat de amoniu în port;
- H. întrucât, la 7 martie 2023, 38 de țări din cadrul Consiliului ONU pentru Drepturile Omului au emis o declarație comună prin care condamnă obstrucționarea anchetei naționale privind explozia din portul orașului Beirut din august 2020, îndemnând Libanul să ia măsurile necesare pentru a proteja independența și imparțialitatea sistemului judiciar și pentru a asigura o anchetă transparentă și imparțială;
- I. întrucât, în ianuarie 2023, Înalta Curte din Londra a declarat Savarto Ltd., o societate de comerț cu produse chimice, răspunzătoare pentru deces, vătămări corporale și daune materiale, într-o cauză intentată de Baroul din Beirut în numele victimelor de explozie, ceea ce reprezintă primul verdict legat de explozie;
- J. întrucât Libanul a organizat alegeri la 15 mai 2022, cu o prezență la vot de 49,2 %; întrucât 13 noi deputați reformiști au intrat în parlament în urma alegerilor;
- K. întrucât raportul misiunii Parlamentului European de observare a alegerilor parlamentare din Liban din 15 mai 2022 a concluzionat că cumpărarea voturilor și clientelismul au denaturat condițiile de concurență echitabile, că campania a fost marcată de cazuri de intimidare și de o acoperire mediatică inegală și că multe instituții libaneze nu dispun de mijloacele financiare necesare pentru a-și îndeplini mandatul în cadrul alegerilor; întrucât raportul subliniază că doar opt dintre cele 118 femei de pe liste au fost alese în parlament și că sunt necesare reforme pentru consolidarea egalității

de gen și a reprezentării femeilor, în conformitate cu angajamentele internaționale ale Libanului;

- L. întrucât, la 26 iulie 2022, Consiliul European a prelungit până la 31 iulie 2023 cadrul pentru sancțiuni specifice cu scopul de a face față situației din Liban; întrucât acest cadru prevede posibilitatea de a impune sancțiuni împotriva persoanelor și entităților responsabile de subminarea democrației sau a statului de drept în Liban; întrucât Consiliul European nu a impus încă nicio sancțiune persoanelor sau entităților în temeiul acestui cadru;
- M. întrucât, potrivit estimărilor guvernului, Libanul găzduiește aproximativ 1,5 milioane de refugiați; întrucât dimensiunea reală a populației de refugiați este neclară, deoarece guvernul Libanului a suspendat unilateral toate noile înregistrări în 2015; întrucât, în octombrie 2021, 882 532 de refugiați au fost înregistrați la Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR), dintre care 851 717 erau sirieni;
- N. întrucât, din 5 aprilie 2023, forțele armate libaneze desfășoară raiduri discriminatorii împotriva refugiaților sirieni în întreaga țară; întrucât majoritatea refugiaților au fost reținuți și deportați la frontiera siriano-libaneză și predați autorităților siriene fără un mandat judiciar emis de o instanță, fără a li se oferi posibilitatea de a discuta cu un avocat sau cu UNHCR și fără a avea dreptul de a contesta deportarea lor; întrucât multe dintre persoanele deportate au fost înregistrate sau cunoscute de UNHCR;
- O. întrucât, potrivit Rețelei siriene pentru drepturile omului (SNHR), regimul sirian a arestat în mod arbitrar 2 504 refugiați care s-au întors în Siria din 2014, dintre care „987 de persoane rămân în detenție, inclusiv 764 de persoane clasificate în prezent ca dispărute forțat”; întrucât regimul sirian este cunoscut pentru încălcări ale drepturilor omului, cum ar fi tortura sistematică, violența sexuală și dispariția forțată; întrucât Siria rămâne nesigură pentru returnări, astfel cum a subliniat Comisia internațională independentă de anchetă a ONU privind Republica Arabă Siriană; întrucât UE își menține poziția unită potrivit căreia întoarcerea refugiaților în Siria poate fi încurajată sau facilitată numai dacă este „sigură, voluntară și demnă”,
 - 1. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la prelungirea crizei politice, economice, financiare și sociale din Liban, care continuă să provoace suferință populației; își exprimă sprijinul deplin pentru toate persoanele afectate de criza actuală, inclusiv pentru toate victimele exploziei din august 2020 și familiile acestora;
 - 2. denunță responsabilitatea gravă a liderilor anteriori și actuali în prelungirea și adâncirea crizei și condamnă cu cea mai mare fermitate neglijența criminală care a condus la dezastrul cu care se confruntă poporul libanez; invită parlamentul libanez, partidele și actorii politici să acorde prioritate eforturilor de a pune capăt paraliziei politice din țară, de a duce la capăt alegerea unui președinte și de a înceta perturbarea procesului electoral; invită actorii politici din țară să se angajeze într-un dialog semnificativ cu scopul de a lua măsuri imediate în direcția unor reforme vitale care să garanteze măsuri de combatere a corupției, politici macroeconomice, un sistem judiciar independent și sisteme de sănătate și de educație mai favorabile incluziunii;
 - 3. denunță cu cea mai mare fermitate faptul că, la aproape trei ani de la explozia din portul orașului Beirut, actorii politici din Liban continuă să evite tragerea la răspundere și

obstrucționează în mod activ activitatea judecătorului de instrucție Tarek Bitar prin procese și amenințări fizice la adresa sa, precum și prin diverse tehnici de blocaj; îi îndeamnă pe politicienii libanezi și pe membrii de rang înalt ai sistemului judiciar, în special pe procurorul general Ghassan Oueidat, să înceteze imediat obstrucționarea activității judecătorului de instrucție, să pună capăt campaniei de denigrare împotriva sa și să coopereze constructiv în cadrul anchetei sale;

4. regretă amânarea alegerilor locale care trebuiau să aibă loc înainte de 31 mai 2023; îndeamnă Ministerul de Interne și municipalitățile să se angajeze să organizeze alegeri municipale în următoarele șase luni și să continue pregătirile în consecință; invită Comisia și statele membre să ofere finanțare specifică pentru alegeri, insistând asupra faptului că este responsabilitatea guvernului să aloce bugetul necesar pentru organizarea alegerilor locale;
5. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la escaladarea retoricii împotriva refugiaților de către partidele politice și miniștrii libanezi, care au făcut din refugiați țapi ispășitori pentru agravarea crizei economice autoprovocate;
6. îndeamnă Libanul să oprească imediat deportările sumare către Siria, care încalcă principiul nereturnării, să nu impună măsuri discriminatorii și să nu incite la ură împotriva refugiaților sirieni;
7. invită Consiliul European și Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) să emită imediat sancțiuni împotriva membrilor elitei politice a Libanului care împiedică în mod activ formarea unui guvern, obstrucționează reformele critice sau sunt implicați în îmbogățirea ilegală, precum și împotriva persoanelor și entităților responsabile de încălcări grave ale dreptului internațional al drepturilor omului ca urmare a exploziei din orașul Beirut, inclusiv de obstrucționarea activă a justiției;
8. își reiterează apelul urgent adresat UE și statelor sale membre, în special celor care întrețin legături strânse cu Libanul, de a lua de urgență inițiative în cadrul Consiliului ONU pentru Drepturile Omului pentru a asigura adoptarea unei rezoluții care să prevadă trimiterea unei misiuni internaționale independente de anchetă privind explozia din orașul Beirut, mandatată să desfășoare o anchetă amănunțită privind încălcările drepturilor omului și abuzurile legate de explozie și privind ancheta judiciară internă, precum și de a formula recomandări referitoare la măsurile necesare pentru a garanta că cei responsabili de aceste încălcări și abuzuri sunt trași la răspundere și de a remedia deficiențele sistemice subiacente care au condus la explozie și la eșecul anchetelor naționale;
9. încurajează statele membre ale UE să ajute familiile victimelor exploziei din portul orașului Beirut să analizeze posibilitățile de a prezenta procese în fața instanțelor naționale străine, precum și să analizeze posibilitățile de a urmări penal responsabilii politici acuzați de atrocități care țin de jurisdicția universală;
10. salută anchetele efectuate de delegația judiciară europeană cu privire la activitățile guvernatorului băncii centrale libaneze și încurajează statele membre ale UE să intensifice anchetele privind averile funcționarilor libanezi acumulate pe teritoriul lor;
11. își reiterează apelul adresat VP/ÎR, SEAE și statelor membre de a continua să exercite

presiuni puternice asupra reprezentanților politici ai Libanului în direcția asumării răspunderii și a reformei, de exemplu prin condiționarea sprijinului structural la scară largă de punerea în aplicare a unor schimbări reale, cum ar fi măsuri de combatere a corupției, achiziții publice transparente și bazate pe norme, o politică macroeconomică, un sistem judiciar independent și sisteme de sănătate și de educație mai favorabile incluziunii;

12. invită Comisia și statele membre să intensifice asistența umanitară acordată Libanului, punând accentul pe serviciile publice de bază, cum ar fi sănătatea, educația și sprijinul pentru comunitățile sărace, inclusiv pentru refugiați;
13. invită UE și statele sale membre să susțină activiștii de la nivel local și actorii societății civile din Liban care sprijină eforturile umanitare și de stabilizare ascendente și pot realiza reforme; salută inițiativele comunităților locale și ale societății civile care urmăresc să instituie mecanisme locale pentru acordarea ajutorului, îmbunătățirea serviciilor și redefinirea drepturilor și responsabilităților cetățenilor și ale guvernului;
14. consideră că, deși sprijinul financiar neîntrerupt al UE pentru refugiați și comunitățile-gazdă este vital, este necesar un angajament mult mai puternic în favoarea partajării responsabilității de către statele membre ale UE în ceea ce privește relocarea, sistemele de admisie umanitară, simplificarea reîntregirii familiei și reglementări mai flexibile în materie de vize, pentru a le permite refugiaților să solicite protecție dincolo de regiunea imediat învecinată;
15. își exprimă îngrijorarea cu privire la numeroasele cazuri de gestionare defectuoasă și fraudă legate de proiectele finanțate de UE din cauza absenței transparenței, a supravegherii, a criteriilor de selecție și de ofertare necorespunzătoare și a păstrării inadecvate a evidențelor, cum ar fi în cazul sprijinului acordat de UE pentru gestionarea deșeurilor solide în Liban; își reiterează apelul adresat Comisiei de a se asigura o mai bună răspundere și monitorizare a proiectelor finanțate de UE în Liban, inclusiv prin accesul public la monitorizarea și evaluarea proiectelor, precum și prin comunicarea transparentă cu privire la responsabilitățile pentru întârzierile sau eșecurile proiectelor; invită Curtea de Conturi Europeană și Oficiul European de Luptă Antifraudă să examineze și să investigheze orice astfel de cazuri de gestiune defectuoasă; solicită anchetarea și verificarea posibilei complicități a intermediarilor cu sediul în UE în cadrul fluxurilor financiare ilicite din Liban către UE;
16. subliniază condițiile dificile, sărăcia și marginalizarea refugiaților palestinieni din Liban, care depind în primul rând de Agenția Organizației Națiunilor Unite de Ajutorare și Lucrări pentru Refugiații Palestinieni din Orientul Apropiat (UNRWA) pentru nevoile lor și serviciile de bază; își exprimă îngrijorarea cu privire la incapacitatea potențială a UNRWA de a menține sprijinul pentru persoanele cele mai vulnerabile, având în vedere deficitul semnificativ de finanțare din apelul său de urgență pentru 2023;
17. invită Comisia Europeană să își sporească investițiile în energia din surse regenerabile în Liban, în special în energia solară, deoarece aceasta poate contribui la depășirea crizei de energie electrică induse de guvern, reducând în același timp emisiile ridicate de CO₂ și poluarea aerului cauzate de generatoarele diesel;

18. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, guvernelor și parlamentelor statelor membre, Secretarului General al ONU, Secretarului General al Ligii Statelor Arabe, președintelui Adunării Parlamentare a Uniunii pentru Mediterana și guvernului și parlamentului Libanului.